

der
Königl. Regierung zu Posen.

Królewskiéy Regencyi
w Poznaniu.

N^{ro.} 13.

Posen den 27. März 1827. — Poznań d. 27. Marca 1827.

Nro. 110. I. Nro. 23. R. März b. F.

I. Nro. 23. R. Marca r. b.

Bekanntmachung.

Wir benachrichtigen die Königliche Regierung, daß in Folge einer auf vollkommene Gegenseitigkeit gegründeten Vereinbarung, die mexikanischen Schiffe und Waaren von jetzt an, alle Vortheile genießen sollen, welche den Schiffen und Waaren der in Preußen am meisten begünstigten Nation zugestanden sind, oder künftig zugestanden werden möchten, und veranlassen dieselbe, dies durch die Amtsblätter bekannt zu machen.

Berlin, den 22. Februar 1827.

(gez.) v. Schuckmann.
Ministerium des Innern
und des Handels.

v. M o s s.
Ministerium der
Finanzen.

An
die Königliche Regierung
zu Posen.

OBWIESZCZENIE.

Uwiadomiamy Król. Regencyą, iż w skutku ugody opartéy na zasadach zupełnéy wzajemności, odtąd mexykańskie okręty i towary doznawać mają wszelkich korzyści, jakie są przyznane okrętom i towarom narodu w Prusach naybardziej faworyzowanego, lub w przyszłości przyznane-miby być mogły, i poruczamy iéy, ażeby to przez Dzienniki urzędowe obwieściła.

Berlin, dnia 22. Lutego 1827,

(podp.) Schuckmann. Motz.
Ministerstwo spraw we- Ministerstwo fi-
wnętrznych i handlu. nansów

Do
Król. Regencyi
w Poznaniu

Die von dem Meseriger Kreise zur Verichtigung der extraordinären Militär-Kosten pro 1827. aufzubringenden Beiträge betreffend.

Der Meseriger Kreis hat zur Verichtigung der extraordinären Militär-Kosten pro 1827. pro Thaler

1) der Ohara oder 24 Prozents Abgabe 1 Sgr. 10 $\frac{1}{2}$ pf.

2) der Rauchfangs-Steuer — 10 $\frac{1}{2}$ pf. aufzubringen, welches den Einsassen des genannten Kreises mit dem Bemerkten bekannt gemacht wird, daß wir heute den Herrn Landrath zur Einziehung dieser Beiträge autorisirt haben.

Posen, den 14. März 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

Względem nadzwyczajnych kosztów wojskowych przez powiat Międzyrzecki na rok 1827. złożyć się mających.

Powiat Międzyrzecki ma na opędzenie nadzwyczajnych kosztów wojskowych na rok 1827. złożyć od Talara:

1) ofiary czyli podatku 24 grosza 1 Sgr. 10 $\frac{1}{2}$ fen.

2) podymnego — 10 $\frac{1}{2}$ fen.

oczém uwiadomia się mieszkańców pomienionego Powiatu z oświadczeniem, iż W. Radzca Ziemiański dzisiaj od nas do ściągnięcia tych składek upoważnionym został. Poznań, dnia 14. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Beschrift die dem Kossener Kreise pro 1826. erwachsenen extraordinären Militär-Kosten.

Der Kossener Kreis hat zur Verichtigung der, demselben durch die Bestellung der Landwehr-Übungspferde und aus dem Krüners-Ergänzungs-Geschäfte pro 1826. erwachsenen Kosten von jedem Thaler

a) der Ohara oder 24 Prozents Abgabe 8 pf. und

b) der Rauchfangs-Steuer 8 $\frac{1}{2}$ pf.

aufzubringen, welches den Einsassen des genannten Kreises mit dem Eröffnen bekannt gemacht wird, daß der Herr Landrath von uns

Względem nadzwyczajnych kosztów wojskowych przez Powiat Kościański za rok 1826. złożyć się mających.

Powiat Kościański ma na opędzenie wynikłych dlań z dostawy koni na ćwiczenia pod iadzę obrony krajowej i z czynności naborowej za rok 1826. kosztów złożyć od Talara:

a) ofiary czyli podatku 24 grosza — 8 fen.

b) podymnego — 8 $\frac{1}{2}$ —

o czém uwiadomia się mieszkańców pomienionego Powiatu z oświadczeniem, iż W. Radzca Ziemiański dzisiaj od nas do

zur Einziehung dieser Beiträge heute authorisiert worden ist.

Posen, den 15. März 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

ściągnięcia tych składek upoważnionym został.

Poznań, dnia 15. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 113. I. Nro. 712. März d. J.

Betrifft ein im Birnbaumer Kreise sich verbreitetes falsches Gerücht.

Nach einer Anzeige des Landrätlichen Amtes Birnbaumer Kreises vom 8ten d. M. hat sich unter den dortigen Einwohnern das Gerücht verbreitet, daß Ihre Majestät die Kaiserin von Rußland nach Berlin kommen und dann mehrere tausend Menschen aus den diesseitigen Staaten mit sich nach Rußland nehmen würde, um ihnen, gegen Vergütung der Reise-Kosten, Kolonisten-Stellen daselbst anzuweisen.

Da dieses Gerücht viele Menschen in Unruhe versetzt hat, so halten wir es für unsere Pflicht hiermit zu erklären, daß dasselbe ganz falsch ist.

Wir fordern Jedermann, besonders aber die Königlichen Beamten auf, die durch das Gerücht Getäuschten über dessen Grundlosigkeit zu belehren, und alle Verbreiter desselben den Behörden anzuzeigen, damit sie zur Untersuchung und Strafe gezogen werden können.

Posen, den 17. März 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 712. Marca r. b.

O roznieśiony w Powiecie Międzychodzkiem fałszywy wieści.

Podług doniesienia Urzędu Radczego Ziemiańskiego Powiatu Międzychodzkiego z dnia 8. m. b. rozeszła się między tamczynymi mieszkańcami wieść, iż N. Cesarzowa Rossyjska przybędzie do Berlina i potem kilka tysięcy ludzi z tutejszych krajów zabierze z sobą do Rossyi, i wynagrodziwszy im koszta podróży, nada im tam posiadły kolonistów.

Gdy pogłoska ta wielu ludzi niespokojności nabawiła, poczytniemy sobie za obowiązek oświadczyć, że wierutnym jest fałszem.

Wzywamy każdego, mianowicie zaś Król. Urzędników, aby uwiedzionych tą wieścią ludzi przekonywali o ich bezzasadności, a wszystkich ich rozsiewaczyw donosili Władzom, ażeby do indagacyi i ukarania pociągnięniymi być mogli.

Poznań, dnia 17. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 114. I. Nro. 870. März d. J.

Betrifft die im hiesigen Departement etablirten
Beschalstationen.

Usser den, nach unserer Bekanntmachung vom 28sten v. M. (Amtsblatt pro 1827. S. 120.) errichteten, mit Hengsten aus dem Königl. Schlesiſchen Landgestüte besetzten 4 Beschalstationen, werden für das Jahr 1827. noch nachstehende 5 Stationen, als:

- 1) in Birnbaum, bei dem Herrn Ober-Amtmann v. Blanc,
- 2) in Gallowo bei Samter, bei dem Herrn Gutsbesitzer Franz v. Mncielski,
- 3) in Polajewo, Oborniker Kreises, bei dem Herrn Amtsrath Säuger,
- 4) in Owińsk, bei Posen, bei dem Herrn Gutsbesitzer v. Treskow,
- 5) in Czarnotki, Schrodaer Kreises, bei dem Herrn Gutsbesitzer v. Kurczewski

etablirt, und jede mit 2 kräftigen und distinguirten Hengsten aus dem Königl. Westpreuß. Landgestüte, welche alle an heutigen Tage nach ihren Bestimmungsortern abgehen sollen, besetzt werden.

Wir bringen dieses zur öffentlichen Kenntniß, und fordern die Pferdezüchter dringend auf, diese Gelegenheit zur Verbesserung der Pferdezücht zu benutzen.

Posen, den 17. März 1827.

Königl. Preuß. Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 870. Marca r. b.

O stacyach do stanowienia klaczy w tutejszym
Departamencie urządzonych.

Oprócz urządzonych podług naszego obwieszczenia z dnia 28. z. m. (Dzien. Urzęd. na r. 1827. stron. 120), ogierami z Król. śląskię stadniny obsadzonych czterech stanowisk do przypuszczania klaczy, ustanawia się na rok 1827. jeszcze następujące pięć kres, iako to:

- 1) w Międzychodzie u W. Naddzierzawcy Blanc;
- 2) w Gałowie pod Szamotułami u W. Posiedziciela dóbr Franciszka Mncielskiego;
- 3) w Połajewie Powiatu Obornickiego u W. Amtrata Saenger;
- 4) w Owińskach pod Poznaniem u W. Posiedziciela dóbr Tresków;
- 5) w Czarnotkach Powiatu Sredzkiego u W. Posiedziciela dóbr Kurczewskiego,

i każda z nich obsadzoną będzie 2ma silnemi i odznaczącemi się ogierami z Król. Zachodnio-Pruskię stadniny, które wszystkie dzisiaj wyruszyć mają na mieysca swego przeznaczenia.

Podając to do wiadomości publiczney, wzywamy usilnie chowaiących konie, ażeby korzystali z tę sposobności do poprawienia rasy końskię.

Poznań, dnia 17. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 115. II. Nro. 26. Septbr. 1826.

Betrifft ein von dem verstorbenen Pächter Anton Nitsche zu einem alljährlichen Requiem ausgefertigtes Legat von 200 Rthlr.

Von Seiten der unterzeichneten Königl. Regierung wird hiermit zur allgemeinen Kenntniss gebracht, daß der katholischen Filialkirche zu Hinzendorf ein von dem verstorbenen Pächter Anton Nitsche zu einem alljährlichen Requiem ausgefertigtes Legat von 200 Rthlr. zu Theil geworden ist.

Posen, den 3. März 1827.

Königliche Preussische Regierung.
Abtheilung für die Kirchenverwaltung und das Schulwesen.

II. Nro. 26. Września 1826.

Uczyniony przez zmarłego dzierżawcę Antoniego Nitsche zapis 200 Talarów na coroczne Requiem.

Podpisana Król. Regencya uwiadomia ninieyszém, iż zmarły dzierżawca Nitsche zapisał 200 Tal. kościołowi filialnemu w Hinzendorf na jedno Requiem co rok odprawiać się mające.

Poznań, dnia 3. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 116. III. Nro. 501. März d. J.

Die Abhaltung der Wolfsjagden mittelst Federlappen betreffend.

Es hat sich bereits erfahrungsmäßig erwiesen, daß man sich zum Einstellen der Wölfe der Federlappen sehr vortheilhaft bedienen kann.

Sie haben vor den übrigen bekannten Wolfsjagdzeugen den Vortheil des geringeren Kosten, Aufwandes und des leichtern und schnellern Transports.

Zu einem vollständigen Federlappen-Zeuge, welches 4000 Preussische Schritte im Umfange stellt, sind 20 Bunde oder Haspeln dieser Lappen, deren jedes 200 Schritte stellt, hienreichend.

Zur Ausstellung bei Schnee-Anfang ist zu jedem Bunde Lappen ein kleines Bund Stroh

III. Nro. 501. Marca r. b.

Względem odbywania polowań na wilki za pomocą strazydeł piórowych.

Okazało się z doświadczenia, iż do zakładania na wilki z wielkim pożytkiem użyć można strazydeł piórowych.

Są one nad inne do polowania narzędzia dla swej taniości i łatwiejszego przedszego przewozu, pożyteczniejsze.

Apparat ten w zupełności obeymuie 4000 Pruskich kroków i składa się z 20 parników postronków, z których każdy 200 kroków zabiera.

Gdy mają być użyte z nastaniem śniegu, potrzeba do każdego małego snopka

Stäbe erforderlich, welche für den Fall des Frostes entweder mit eisernen Spitzen versehen seyn müssen, oder mittelst eines Pfahleisens eingesteckt werden.

Ein solches Federlappen-Zeug wörel vielleicht 30 Rthlr. kosten.

Ein Bauerwagen zum Transport desselben, ein Jäger zu Pferde zum festmachen oder einfressen, kouriera und verfolgen — einige Treibleute zur Aufstellung der Lappstatt und Diegemachen des Wolfes, sind nebst einigen Schüssen zum guten Erfolg der Jagd hinreichend.

Jedoch muß man diese Lappen immer etwas entfernt von den Dickungen stellen.

Die Versuche, welche damit in Westpreußen angestellt, sind sehr vortheilhaft ausgefallen, und wir machen das gesammte Forst- und Jagd-Personale, so wie die Jagdberechtigten unseres Regierungs-Bezirks um so mehr darauf aufmerksam, als die Ausführung dieses Jagd-Bezirkes für die hiesigen kleinen Forst- und Jagd-Besitzungen, insonderheit sehr nützlich erhellet.

Posen den 7. März 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung für die direkten Steuern und für die Domänen und Forsten.

tyk, które na przypadek mrozu powinny być na końcu w żelazo okute, lub do utknięcia ich żelaznym drągkiem w ziemi dziuira porobione.

Takie strazydła piórowe może 30 Tak kosztować.

Woz ieden chłopski do przewiezienia go, ieden strzelec na koniu do rozstawiania, czyli rozciągania, zachodzenia i ściągania, kilku ludzi do naganiania w miejsce postrońkiem otoczone i do wypędzania wilka, oraz kilku myśliwych, są dostatecznymi do odbycia z dobrym skutkiem polowania.

Jednakże trzeba te strazydła zawsze nieco z daleka od gęstwiny rozciągać.

Doświadczenia, które niemi we Wschodnich Prussach robiono, powiodły się bardzo pomysłnie; zwracamy na to uwagę wszystkich leśniczych i strzelców, jako też prawo polowania w obwodzie naszym rządowym mających, a to tem bardziej, że wykonanie tych polowań w tutejszych małych posiadłościach leśnych i polowych szczególnieży zda się być z pożytkiem.

Poznań, dnia 7. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział podatków stałych, dóbr i lasów.

Nro. 117. III. Nro. 100. R. Februar b. J.

Die Beschreibung und Vertilgung der schädlichen Holzraupen betreffend.

Der vorjährige ungewöhnlich heftige Gommir beugünstigte die Vermehrung der Holzraupen

III. Nro. 100. R. Lutego r. b.

Opisanie szkodliwych gąsienic i sposoby ich niszczenia.

Przeszłoroczne niezmiernie upeły przyczyniły się znacznie do rozplemienia gąsienic

pen ungemein, und die Besorgnis, daß diese Insecten im diesjährigen Sommer den Kiefern Forsten sehr nachtheilig werden dürften, begründet sich immer mehr.

Wir finden uns daher veranlaßt, eine Beschreibung der Raupen-Arten, die den Forsten am nachtheiligsten sind, so wie die zweckmäßigsten Mittel zu ihrer Vertilgung bekannt zu machen.

1) Die große Kiefferraupen. (*Phalaena bombyx pini*. Lin.)

Unter allen Raupenarten ist dies die schädlichste.

Der Schmetterling ist 1 bis $1\frac{1}{2}$ Zoll lang, und ausgebreitet $2\frac{1}{2}$ — 3 Zoll breit, das Männchen ist kleiner als das Weibchen. Der Hinterleib ist eiförmig; die Flügel sind mittelmäßig groß, im Sitzen übereinander geschoben und der Hinterrand stumpf gezähnt oder gekerbt. Die Flügel des Männchens sammförmig, des Weibchens borstenförmig, mit sehr kurzen Zähnen besetzt, und rostfarben. Die Beine sind gelblich braun. Kopf und Bruststück sind rostgrau, ins aschgraue fallend, der Hinterleib aschgrau, röthlich-grau, ockerbraun oder ocker-gelb. Die Vorderflügel haben meist 4 Felder, das 1ste und 3te ist rostbraun, zuweilen ins dunkelrothbraune übergehend, das 2te und 4te aber aschgraulich, bräunlich gemischt, mehr oder weniger hell, jedes Feld ist vor dem andern durch eine schmutzig rostfarbene oder rothbraune, zackige Querlinie getheilt, besonders ist die letztere nach dem Flügelrande zu stark schlangenförmig gebogen; auf der Grenze des ersten und zweiten Feldes steht ein dreieckiger weißer Fleck; die Hinterflügel sind einfarbig röthlich aschgrau, gelbgrau oder gelbrothlich; auf der Unterseite der Flügel,

nie i sluszenie usprawiedliwiają obawę, iż owad ten stać się może tegorocznego lata bardzo szkodliwym dla lasów sosnowych.

Tem powodowani podajemy do wiadomości opisanie gatunków gąsienic, najszkodliwszych dla lasów, niemniéj najskuteczniejsze ku ich wygubieniu sposoby.

1) Prządka Sosnowiec. (*Phalaena bombyx pini*. Lineusz.)

Jestto między wezystkiemi gatunkami gąsienic najszkodliwszy.

Długość ciała motyla czyli omacnicy wynosi cztery do pięciu ćwierci cala, a wymiar poprzeczny idący przez zupełnie rozpostarte skrzydła, $2\frac{1}{2}$ do 3 cali dochodzi. Samiec jest mniejszy od samicy. Ciało ko tyłowi jest zaokrąglone; skrzydła są miernéj wielkości, gdy omacnica w spoczynku zostaje, skrzydła przednie pokrywają tylne, tworząc na brzegach zewnętrznych okrągłe ząbki czyli karbki. Różki samca grzebinaste, samicy zaś szozecinowate (nitkowate) koloru rdzawego, krótkie ząbki wykazujące. Nogi żółto-brunatne. Głowa i pierś rdzawoszara w kolor popielaty wpadające, tylna część ciała popielata, czerwono-szara, rdzawobrunatna lub żółtawa. Przednie skrzydła mają najczęściej cztery pola czyli pasy, pierwszy i trzeci pas mają kolor zwykle brunatno rdzawy, czasem czerwono-brunatny; drugi zaś i czwarty popielaty brunatno-nakrapiany, omniéj więcej jasny, każdy pas jest od drugiego ciemno-rdzawą lub czerwoniawą (rumianą) zębowatą linią poprzeczną oddzielony, wątko-

welche gelbgrau oder rötlich aschgrau ist, sieht man nur zwei undeutliche Querstreifen von den jäckigen Querlinien der Oberseite. Dieser Nachschalter erscheint bisweilen in Färbungen, die von dieser hier angeführten abweichen, jedoch sind die Linien und der weiße Punkt auf den Vorderflügeln bleibend. Das Weibchen unterscheidet sich von dem Männchen durch seine beträchtliche Größe und Dicke und durch die gestreckteren gewöhnlich helleren Flügel.

Die Raupe erscheint eben so in verschiedenen Farben, als der Schmetterling, doch sind der braune Kopf, die zwei blauen Einschnitte auf dem dritten und vierten Ringe, die roten Punkte darunter, und auf dem vorletzten Ringe das Warzenbüschelchen gewöhnlich charakteristisch. Der Leib ist aschgrau, fleischfarbengelb, mit braunen und weißen Flecken, ganz mit langen braunen Haarbüscheln bedeckt. Sie wird 4 Zoll groß, hat 6 Brustfüße, 8 Bauchfüße und 2 Schwanzfüße.

Die Puppe ist 1 Zoll lang, am Vorderleibe schwarzgrau und am Hinterleibe schwarzbraun mit rotbraunen Einfassungen in den Gelenken, und liegt in einem länglichen gelblichen oder bräunlichen, mit dunklern Haaren vermischten Gespinnst, welches zwar dicht, aber nicht hart ist.

wicie ostatnia ku brzegowi skrzydła znacznie wężykowata; na samy prawie granicy pierwszego i drugiego pola znajduje się biały punkcik trzyganiasty; skrzydła tylne są koloru jednostajnego rdzawego albo rdzawo-popielatego w czerwone lub żółte wpadającego; na spodzie skrzydeł, który jest żółtawy lub rdzawo-popielaty widać tylko dwa nieznaczne paski od zębowatych poprzecznych linii strony wierzchniej. Ta omacnica pokazuje się czasem w kolorach odmiennych od wymienioney dopiero właściwey cechy, wszakże linie i biały punkcik na przednich skrzydłach są stale jednakowe. Samica różni się od samca ciałem znacznie większem i grubszem, tudzież obszerniejszemi i nieco jaśniejszego pospolicie koloru skrzydłami.

Gąsienica podobnież w rozmaitym pokazuje się kolorze jak motyl, wszakże brunatna głowa, dwa niebieskie wcięcia na trzecim i czwartym pierścieniu, czerwone podniemi punkciki, a na szczycie przedostatniego pierścienia puzek brodawkowy, są pospolicie cechami charakterystycznymi. Tułow jest koloru popielatego, cielisto-żółtego z brunatnemi i białemi plamami, całkiem długimi brunatnemi puzkami włoskowatemi nastrzępiony. Długość icy 4 cale wynosi, ma 6 nóg piersiowych, 8 brzuchowych; dwie zadnie.

Poczwarka ma długości 1 cal, z przodu szara, z tyłu ciemno-szarawa z czerwonymi obwodkami w przegubach i znajduje się w podługawey żółtawey lub brunatnawey ciemniejszemi włosami przeplatany powłoce, zrobioney z gęstej niezardecy jednak tkanki.

Das Weibchen legt nach der Begattung, im Julius oder August, nach und nach 100 — 200 länglich gelbgrüner Eier an Manns hohe Stellen der Kiefern Stämme und Zweige, bald in die Ritzen der Borke, bald auf die Rinde selbst, dicht neben einander, aus denen nach 8 — 10 Tagen die Raupchen sich entwickeln. Sie fangen bald an zu fressen, und wachsen bis in den Oktober, wo sie schon $\frac{1}{2}$ bis 1 Zoll lang sind. In der Mitte dieses Monats suchen sie ihr Winterlager, theils unter der Rinde und in den Klüften der Bäume, theils unter dem Moose. Im Monat März kommen sie wieder hervor, begeben sich auf die Bäume, wo sie bis in den Juni fressen. Schnee, Eis, Frost, Wasser schadet den Raupen im Winterlager nicht. Das 15 — 40 jährige Holz lieben sie vorzugsweise und verzehren zuerst den Nadeltrieb und die Knospen, ehe sie die alten Nadeln angehen. Ende Juni spinnen sich die Raupen ein, indem sie die Cocons an Zweige der Kiefern oder Unterholz hängen, auch an der Rinde trifft man viele Gespinne an. Nach drei Wochen kommt der Schmetterling hervor, und ist schon nach einigen Tagen zur Fortpflanzung tüchtig.

2) Die Nonne, (*Phalaena bombyx monacha*, Lin.)

Die Raupe dieses Schmetterlings ist ebenfalls sehr gefährlich, sie greift nicht allein Kiefern, sondern auch Fichten an.

Der Schmetterling ist $\frac{3}{4}$ — 1 Zoll lang, $1\frac{1}{2}$ — 2 Zoll mit ausgespannten Flügeln breit. Der Kopf ist weiß, die Kehlspitzen sind schwarz, die Brust weiß, der Bruststrücken zwischen den Flügeln mit schwarzen Punkten. Die Fühler des Männchens kammsförmig und grau,

Samica upłodniona składa w Lipcu lub Sierpniu częściowo 100 do 200 iay podługowato-okrągłych żółto-zielonawego koloru na powierzchni kory gałęzi i pniów sosnowych lub w rozpadlinach a to w wysokości do 6 stóp od ziemi, kładąc je tuż przy sobie, z których po 8 lub 10 dniach wykułwiają się gąsieniczki. Zaczynają one zaraz obżerać drzewa z igiek i rosną aż do Października, gdzie już $\frac{1}{2}$ do 1 cala mają długości. W połowie tego miesiąca szukają sobie schronienia na mieszkanie zimowe, bądź pod korą lub w rozpadlinach drzew, bądź pod mchem. W m. Marcu wychodzą znowu ze swego ustronia, rzucają się na drzewa, które aż do Czerwca obiadają. Śnieg, lód, mróz, woda nie szkodzi gąsienicom w ich uchronie zimowym. Drzewo 15 do 40 lat mające najsilną jest dla nich strawą i obiadają najprzód latorośle (świeże pędy) i pąkowie, a dopiero potem stare igły. W końcu Czerwca zasklepią się przedsięwzięc tę zmianę na niskich pniach między korą lub gałęziami. Po trzech tygodniach wykułwiają się motyl, który w kilku dniach już jest do upłodnienia zdolny.

2) Prządka Muiszka. (*Phalaena bombyx monacha*, Lin.)

Gąsienica tego motyla jest również bardzo niebezpieczna, rzuca się nietylko na sosny, lecz i na świerki.

Motyl ma długości $\frac{3}{4}$ — 1 cala, szerokości z rozpostartemi skrzydłami $1\frac{1}{2}$ — do 2 cali. Głowa biała, końce krtaniowe czarne, piersiowa część tułowu biała, plecy między skrzydłami mają punkta czarnego koloru. Rożki samca grzebieniaste koloru bru-

bei dem Weibchen borstenförmig mit Fasern besetzt, und schwarz. Der Hinterleib ist rosenserroth mit grauen und schwarzen Einschnitten, die Vorderbeine sind schwarz, die vier folgenden schwarz mit weißen Flecken; die Vorderfügel haben eine weiße Grundfarbe mit regelmäßigen theils spizen, theils runden schwarzen Wellenlinien, am Rande mit länglichen viereckigen Punkten gleicher Farbe besetzt, die Hinterfügel haben eine grünlich weiße Grundfarbe, nach dem Rande zu dunkler schattirt, nach dem Rande hin mit weißen Querslinien besetzt; der Hinterleib läuft in einen Kegelsackel aus, mit welchem das Weibchen seine Eier in die Rissen der Rinde legt.

Die $1\frac{1}{2}$ Zell lange Raupe hat häufig verschiedene Zeichnungen. Gewöhnlich ist sie schwarz oder grau und zeichnet sich durch blaue und rothe Warzen, mit denen der Leib bedeckt ist, aus. Charakteristische Kennzeichen der Nymphenraupen sind die hinter dem Kopfe befindlichen langen Haarbüschel, die auch in den Seiten hervorstehen. Der Leib ist mit einzelnen Haaren besetzt. Im Julius und August schwärmen diese Nachtfalter, deren Leben 9 — 10 Tage dauert, das Weibchen legt 80 — 160 Eier, glänzend rötlich grau oder blaugrün, scheibenförmig in die Rissen der Rinde, an Pfählen und ähnlichen Gegenständen. Ende April und Anfang Mai kriechen die Larven aus, zuweilen aber schon im Spätherbst, wo sie sich dann, ohne Schalen zu leiden, an den Bäumen oder in Moos verbergen. Sie häuten sich viermal, und ändern jedesmal dabei die Farbe, zuerst sind sie schwarz, dann bekommen sie einen weißen Rückenstreifen, nach der zweiten Häutung erhalten sie weiße Flecke und nach der dritten rothe und

natnego, rozki zaś samicy szczerinowate czarne włoknem około opatrzone. Tyl-na część ciała czyli kałdun ma kolor różowy z ciemno-szarými i czarnými weigciami, nogi przednie koloru czarnego, cztery zaś następujące są czarnonakrapiane; wierzch skrzydeł ma tło koloru białego z regularnemi już ostro-kamennymi już zaokrąglonemi czarnymi liniami, brzeg nosi podłużne czworograniaste kropki takiegoż koloru, tylne skrzydła mają tło szarawo-białe ku tyłowi ciemniejsze, ku brzegowi są białe kropki w poprzek; tylna część ciała uzbroiona jest kolcem, który służy samicy do składania jaj w rozpadliny kory.

Gąsienica $1\frac{1}{2}$ cala długa rozmaity częstokroć na rysunek. Pospolicie jest czarna lub szara i odznacza się błękitnemi i czerwonymi brodawkowatemi wyrostkami, po ciele nasadzonemi. Charakterystycznemi znamionami gąsienic Prządki Mniszki są długie za głową znajdujące się puszki włoskowate, które i po obu stronach wystają. Każdą pojedynczemi włosami pokryty. W Lipcu i Sierpniu latają te omacnice, których życie trwa 9 — 10 dni, samica składa 80 — 160 jaj, błyszczących koloru czerwoniawo-szarego lub blade-brunatnego, w tarczce ułożonych, w rozpadlinach kory drzewa, na płożach i tęp podobnych przedmiotach. W końcu Kwietnia i na początku Maja wykluwają się gąsienice, czasem już w jesieni, gdzie wówczas bez doznania szkody, uchraniają się w szparach drzew lub pod mchem. Odmieniąż cztery razy skórę, i za każdym razem z innemi ukazują się kolorami, najprzód są czarne,

gelbe Warzen. Sie fressen 3 — 10 Wochen, wo sie sich alsdann zwischen den Nadeln und in den Ritzen der Bäume mit wenig Fäden verspinnen, sich zuerst in eine grüne und dann in eine goldgelbe Puppe verwandeln, die mit grauen oder gelblichen Haarbüscheln besetzt ist, aus welcher in 14 Tagen bis 3 Wochen der Schmetterling erscheint.

3) Der Kiefernswärmer, (*Sphinx pinastri*, Liu.)

Die Raupen dieses Schmetterlings sind minder gefährlich, indessen auf jeden Fall zu beachten. Der männliche Schmetterling ist 18 — 20 Linien lang und mit aufgespannten Flügeln bis $2\frac{1}{2}$ Zoll breit, der weibliche um einige Linien größer, hat aber schwächere Füßhörner. Die Hauptfarbe ist röthlich-ashgrau, die Füßhörner weiß, über den Hinterleib geht ein ashgrauer Streif durch eine schwarze Linie getheilt. Die Vorderflügel sind braungrau, in der Mitte mit drei schwarzbraunen Flecken, die Hinterflügel dunkler, alle vier aber haben einen weißen braun punktirten Rand. Die Raupe ist drei Zoll lang, hat auf dem Kopf ein rückwärts gekrümmtes Haar, sieht vor der ersten Häutung gelb aus, und nach der zweiten grünlich, nach der dritten erhält sie einen röthgelben Kopf, hellgrünes Unterleib, in den Seiten zwei gelbe Linien, auf dem Rücken ein breites weißes Band, welches bei der vierten Häutung durch einen rosenfarbenen Rückenstreifen getheilt wird.

Der Schmetterling schwärmt Ende Mai und Juni, nähert sich von Blumenstaub, vorzüglich der Weißblattblüthen, wo man ihn

potem dostają pasek biały wzdłuż przez grzbiet idący, po drugiey zmianie widzieć się daią białe pianki, za trzecią zmianą czerwone i żółte wyrostki. Żerują 8—10 tygodni, potem między gałęziami i w szparach drzew zaprzędaią się kilkomia nitkami pajęczyny, przeobrażają się nayprzód w zielonego potem złotożółtego koloru poczwarkę, pędzelkami z szarych lub żółtych włosów złożonemi pokrytą, z której w 2 lub trzech tygodniach wykluwa się omacnica z swęy powłoki.

3) Zmierzchnica sośniauka. (*Sphinx pinastri*, Lin.)

Gąsienice tego motyla są mniędy niebezpieczne, zasługują jednakże na nieodzowną uwagę. Samiec motyl ma 18—20 linii długości a z rozpostartemi skrzydłami do półtrzecia cała szerokości, samica kilka linii większa, lecz słabsze ięć rożki. Tę czerwoniawo - popielatę, rożki białe, przez tylną część ciała idzie popielatą pasek czarną linią przedzielony. Przednie skrzydła brudnato - szare, na środku tży ciemnoszarawe plamy, tylne skrzydła ciemniejszye, wszystkie zaś cztery mają kray biały z brudnatiemi kropkami. Gąsienica jest trzy cale długa, ma na głowie w tył zakręcony rożek, kolor ięć po pierwszey zmianie skory żółty, a po drugiey szarawy, po trzeciey dostaje głowę koloru czerwono - żółtego, podbrzusze koloru jasnozielonego, po bokach dwie żółte prążki, na grzbiecie szeroki biały pasek, który po czwartey zmianie kreska różowego koloru oddziela.

Motyl buia pod koniec Maia i Czerwca, żywi się pyłem kwiatowym, mianowicie kwiatu Powoy kozi zwanego, gdzie go nay-

auch am ersten bemerkt. Seine gelblichen grünlängenden Eier legt er an die Kiefernaseln, woraus in 14 Tagen die Raupen erscheinen, im September in die Erde kriechen und sich in eine noch einmal so dicke als lange Puppe verwandeln, welche kastanienbraun ist, und über dem Saugrüssel eine besondere Scheide hat. Die Zeit, wo diese Raupe kriecht, sind die Monate Juli und August.

4) Die Zerkleule, (*Phalaena noctua piniperda*. Esper.)

Die Zerkleule ist gefährlicher als der Kiefernschwärmer. Der männliche Schmetterling ist 5 Linien lang, 1 Zoll 4 Linien breit, das Weibchen ein bis zwei Linien größer. Die Füßhörner sind borstenförmig und an der Spitze schwarz, unten weiß, der Bruststrücken ist braunroth, am Kopf weiß eingefaßt, nach dem Hinterleibe zu weiß gestreift, der Hinterleib grau-braun, die Vorderflügel braunroth, nach dem Leibe zu gelblich schattirt, am Rande gefleckt und schön marmorirt. Ueber sie gehen zwei gelblich geflügelte Querstreifen, die sich in die braunen Franzen mit gelblichen Streifen verlaufen. Die Hinterflügel sind schwarzbraun, röthlich schimmernd, am Hinterrande mit weißen Franzen, die Unterflügel ockergelb, die hinten in der Mitte mit einem schwarzbraunen Punkte. Die Raupe ist glatt, bis $1\frac{1}{2}$ Zoll lang, vor der ersten Häutung weißgrün, nach der zweiten grasgrün, mit einem weißen Rückenstreifen und zwei gleichen Seitenstreifen, und dicht an den Füßen hat sie an jeder Seite einen Schwefel oder orangegelben Streifen. Der Kopf ist glänzend braun, der Bauch hellgrün. Sie hat 6 gelbe Brust-, 8 Bauch- und 2 Schwanzfüße, und kriecht, indem sie die Nadeln zwischen die

częścięcy dostrzedz można. Jayka koloru żółtawego zielono-błyszczące składa na iglice sosnowe, z których w 14 dniach wykluwają się gąsieniczki, w m. Wrześniu włożą w ziemię i przeobrażają się drugie tyle grubości niż długości mającą poczwarkę, która jest koloru kasztanowatego, i nad ssaaczem ma osobną pochwękę. Czas żerowania téy gąsienicy jest m. Lipiec i Sierpień.

4. Sówka Sosnowiec. (*Phalaena noctua piniperda*. Esper)

Jest ona niebezpieczniejsza niż Zmierzchnica Sośnianka. Motyl samiec ma długości 6 linii, szerokości 1 cal 4 linie, samica jedną do dwóch linii większa. Rożki nitkowe, na końcach czarne, spodem białe, plecy koloru czerwoniawo brunatnego, od głowy mają białą obwódkę, a od strony kątuna są białemi poprzecznemi paskami upstrzone, spód ciała szarobrunatny (nieco bledszy od tamtego), przednie skrzydła koloru brunatno-czerwonego, który ku kraio-wi tylnemu w żółtawe wpada, na brzegu są drobne karbki, i piękna marmurkowość, przez skrzydła poprzecznie dwa wężykowate żółtawe paski, króre wpadają w brunatne trowelki z żółtawemi prążkami. Skrzydła tylne są koloru czarno-brunatnego, w czerwonawy wpadającego, na tylnym brzegu mają obwódkę trowelowatą, spód skrzydeł jest rdzawy, tylnych skrzydeł spód ma nadto na środku po jednym czarno-brunatnym punkciku. Gąsienica jest gładka do $1\frac{1}{2}$ cala długa, przed pierwszą zmianą skóry biało-zielona, po drugiey zmianie skóry koloru zielonego iak trawa, mając pasek biały na plecach i dwa rakięz po bokach, a tuż przy nogach na każdęy

Drufffüße nimmt und von oben gleichsam in sich hineinschiebt.

Mitte April oder Anfang Mai erscheint der Schmetterling, und das Weibchen legt 50—70 Eier, entweder einzeln oder zu dreien und kleren an die Spitzen der Nadeln vorzüglich von 40—60jährigen Holze. Nach 14 Tagen kriechen die Raupen aus, sind aber Anfangs gar nicht zu bemerken, da sie die Farbe der Nadeln haben, nur klein sind und einzeln dicht an derselben liegend an ihnen nagen. Anfang Juni werden sie bemerklich und kresen dann mit ungeheurer Schnelligkeit bis Ende Juli oder Anfang August. Ihr sie bald veratender Auswurf ist dünn und länglich, von hellgrüner Farbe und bedeckt den Boden, wo sie häufig sind, ziemlich dicht. Im August kriecht sie herunter in die Erde und verpuppt sich gewöhnlich ohnweit des Stammes unter dem Moose oder in der obern Dammerdenschicht. Die Puppe zeigt sich in einem schwarzen Gespinnst, ist sehr lebhaft, glatt, rotbraun oder schwärzlich mit zwei Schwanzspitzen. Sie überwintert daselbst bis im kommenden Frühjahr der Schmetterling ausfliegt.

stronie pasek koloru siarkowatego czyli po maronczowego. Główka koloru brunatnego połyskująca, brzuch jasno-zielony. Ma 6 nóg żółtych piersiowych, ośm brzuchowych i dwie ogonowe; czepiąc się nogami piersiowymi igieł obłada je, i wsuwa nieiako w siebie.

W połowie Kwietnia lub na początku Maja wykluwa się motyl, a samica znosi 50—70 iay, po jednemu lub po trzy i cztery na szczycie igieł szczególniey 40—60 letnich sosien. Po dwóch tygodniach wylęgają się gąsieniczki z owych iay, są zaś zrazu wcale niedostrzeżne, mając kolor iglic, będąc drobne i cienkie, i czepiąc się do nich obładaia je. Na początku Czerwca można je widzieć, wówczas tępią iglice z niezmierną żarłocznością do końca Lipca lub początku Sierpnia. Pomiot (gnóy) ich, po którym je zaraz poznać można, jest cienki i podługowaty jasno-zielonego koloru i okrywa dosyć rzęsiście ziemię, gdzie się w znaczney ilości znajdują. W Sierpniu schodzą ze szczytu drzew na ziemię i pospolicie nie daleko onychże zagrzebiają się w mech lub w pierwsze warstwy ziemi i zamieniają w poczwariki. Poczwarika pokakazuje się w czarny pięćzynie, jest bardzo jędrna, gładka, koloru czerwono-brunatnego lub czarniawego z dwuszczecinkowym krótkim ogonkiem. Zimuje tam aż do następney wiosny, gdzie motyl wylatuje.

5) Der Nichtenspanner, (*Phalaena geometra piniaria*, Lin.)
Der Schmetterling ist 6 bis 9 Linien lang, 1¹/₂ bis 1³/₄ Zoll breit, auch hier ist das Männchen kleiner als das Weibchen. Bei dem

5. Sosnowiec miernik (piędzówka)
(*Phalaena geometra piniaria*, Lin.)
Motyl jest sześć do dziewięciu linii długi, 1¹/₂ do 1³/₄ cali szeroki, samiec także mniejszy od samicy. Samiec ma

Männchen sind die Rühlhörner schwärzlich kammförmig, der Leib schlank, weißgrau, schwarz bestäubt, mit gelblichem Afters, die Vorderflügel schwarzbraun, am Rande gelb gesprengt, in der Mitte mit einem länglichen weißgelben Dreiecke gezeichnet, die Hinterflügel ebenfalls schwarzbraun, mit einem zweifach durchschnittenen weißgelben unregelmäßigen viereckigen Flecke. Die Frazzen beider Flügel sind abwechselnd weiß und braun. Auf der Unterseite sind die Vorderflügel braungrau mit 2 großen weißgelben Flecken, die hinteren sind weiß mit graubraunen Punkten und mit 2 gelbbraunen Streifen besetzt. Das Weibchen ist mehr rostgelb mit zwei hellbraunen durch alle Flügel sich ziehenden Aftersstreifen, die Rühlhörner sind heller und fadenförmig. Die Raupe ist $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ Zoll lang, grün mit 5 längs Streifen, wovon der obere weiß, die beiden folgenden weißgelb u. die beiden untern schwefelgelb sind, und über den Kopf weggehen, was bei der vorigen Raupe nicht der Fall ist; auch fehlen ihr wie allen Spannern die ersten 3 Paar Bauchfüße, weshalb sie kriecht, als wenn man etwas mit dem Handspannen ausmisst, und sich stets in der Mitte in die Höhe krümmt. Diese Raupe kriecht gewöhnlich zusammen auf einzelnen Bäumen und frisst die Nadeln von oben herunter bis in die Scheide ab, doch greifen sie nicht ohne die größte Noth die letzten Nadeltriebe an, und die Kiefern erholen sich deshalb noch oft. Der Schmetterling erscheint im April, Mai und Juni und ist der gewöhnlichste in den Kiefernwäldern. Er trägt die Flügel wie ein Tagfalter aufrechtstehend, und das Weibchen legt die Eier an die Spitzen der Nadeln, wo die Raupe nach 14 Tagen bis 3 Wochen austrichet und oft bis Mitte

roßki czarniawe grzebieniaste, tudów wysmukły koloru biało szarawego, czarnym pyłkiem pokryty z żółtawym tyłkiem przednie skrzydła czarno-brunatne, na brzegu żółte nakrapiane, na środku podługowatym biało-żółtym trójkątem cechowane, tylne skrzydła podobnież czarno-brunatne, z dwa razy przeciętą biało-żółtą nieregularną plamą. Frenkle obu skrzydeł są to białe, to brunatne. W dolnej stronie skrzydła przednie są koloru brunatno-szarego z 2 dużemi biało-żółtymi plamami, tylne są białe z szaro-brunatnymi kropkami i 2 żółto-brunatnymi paskami. Samica jest więcej koloru rdzawego, przez wszystkie skrzydła idą poprzecznie dwa jasno-brunatne paski, rożki są jaśniejsze i nitkowate. Gąsienica ma $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cala długości, jest zielona z 5 podłużnie paskami, z których wyższy koloru białego, dwa następujące biało-żółte, a dwa niższe koloru siarkowatego, ciągną się przez głowę, czego u tamtych gąsienic niedostate, niema także jak u wszystkich piętdzówek, pierwszych sześciu nóg piersiowych, dla czego się czółga, jak gdy się co piętdzią mierzy, i ustawicznie środkiem przęży się w górę. Te gąsienice siedzą zwykle w towarzystwie na drzewach i obiadają iglice od wierzchu ku dołowi aż do pochwy, w największym jednak tylko głodzie napadają na wiosenne pędy, i dla tego sosny częstokroć znowu przychodzą do siebie. Motyl wykluwa się w Kwietniu, Maiu i Czerwcu i jest naypospolitszym w lasach sosnowych. Nosi skrzydła wprost jak motyl dzienny, a samica łąże iaia w szczytce iglic, z których gąsienice po 2—3ch tygodniach wylazą i częstokroć aż do

Oktober fressen, wo sie dann unter das Moos und die Nadelstreu kriechen, um sich zu verpuppen. Die Puppe ist $\frac{1}{2}$ Zoll lang, hell braun und mit grünlichen Flügelscheiden besetzt.

6. Die Kiefern-Blattwespe. (*Tenthredo pini*. Lin.)

Dieses Insekt hat vierhäutige Flügel, welche durch in einander greifende Härchen so verbunden sind, daß beide Flügel nur einer zu seyn scheinen. Sie ist $5\frac{1}{2}$ bis 6 Linien lang, der Leib ist schwarz, bei dem Weibchen mit graugelber Zeichnung, die Fühlhörner sind stark und gefiedert, die obern Flügel haben am Außentande einen länglichbraunen Fleck, die untern sind am Hintertande schwarz, am Ende des Körpers sind beim Männchen zwei braune Haken. Die Raupe ist blaugrün mit einem breiten grauen Rückenstreifen, neben dem auf beiden Seiten ein schwarze Punkte stehen; der vorbraune Kopf ist schwarz gefleckt. Die $1\frac{1}{2}$ Zoll große Raupe hat 6 Brustfüße, 14 Bauch- und 2 Schwanzfüße, lebt in Gesellschaft und frisst bis in den August, vorzüglich auf jungen Kiefernbeständen, und spinnt sich an den Kiefernweigen, an Erleinen und in der Erde in einen auf beiden Seiten abgerundeten Cocon ein, worin sie überwintert und sich dann zuerst kurz vor dem Auskriechen in eine alle Theile des Insekts enthaltende Nymphe verwandelt. Das Insekt kriecht im Mai und auch selbst noch im Juli aus, wo dann das Weibchen die Nadeln auseinander sagt und zwischen dieselben die Eier legt, welche es mit einem Leime überklebt und besetzt. Diese Art erscheint in verschiedener Gestalt, so wie denn überhaupt alle Raupenarten außerordentlich variiren.

połowy Października żywią się, potem kryją się pod mech i barłog iglicowy, i przeobrażają się w poczwarkę. Poczwarka ma długości $\frac{1}{2}$ cala, koloru jasno-brunatnego z zwyczajnemi pochwiankami skrzydłowemi.

6) Sosnowica, (*Tenthredo pini*. Lin.)

Ten owad ma cztery skórne skrzydła, przez łączące się z sobą włoski tak spoione, iż oba skrzydła zdają się być jednem. Ma długości $5\frac{1}{2}$ do 6 linii, tułów jest czarny, u samicy z szaro-żółtym rysunkiem, rożki są duże i pierzaste, na wyższych skrzydłach na zewnętrznym kraiu jest podługawa brunatna plama, niższe są na tylnym kraiu czarne, na końcu ciała znajdują się u samca 2 brunatne haczyki. Gąsienica jest koloru bladego zielonego, ma na plecach szeroki szary pasek, przy którym po obu stronach znajdują się 11 czarnych punkcików: na czerwono-brunatnej głowie znajdują się czarne plamki. Gąsienica $1\frac{1}{2}$ cala długa, ma 6 nóg piersiowych, 14 brzuchowych i 2 ogonowe, żyje w towarzystwie i żywi się aż do Sierpnia, szczególniej na młodych sosnach i zaprzęda się na gałęziach, na kamieniach, i w ziemi w zaokrągloną po obu stronach tankę, w której zimuje, i dopiero krótko przed wykluciem w zawierającą wszystkie części owadu Nymfę zamienia się. Owad wyfazi w Maju a nawet jeszcze w Lipcu, gdzie samica iglice rozszczepia, i znosi między nie laia, które cieczą lipką zalepia i przytwierdza. Gatunek ten pokazane się w rozmaitej postaci, jak zgoła wszystkie gatunki gąsienic nadzwyczajnie są odmienne.

Die Vorkehrungen, welche man zur Verminderung dieser Insekten angewendet, sind sehr mannigfaltig, bis jetzt waren aber nachstehend angeführte Mittel die wirksamsten.

Das einfachste und beste Mittel, die noch unter dem Moose befindlichen Puppen wegzuschaffen, ist, daß man die Kiefern-Forsten täglich mit Schweinen betreiben, und die Heerden ganz langsam durchziehen läßt. Die Schweine suchen dann die Puppen auf, fressen sie sehr gern, und befinden sich wohl dabei. Wo aber große Kiefernraupen unter dem Moose gefunden werden, hilft das Betreiben mit den Schweinen wenig, oft nichts, indem sie diese Raupen nicht immer fressen, und einen Abscheu vor ihnen zu haben scheinen. Um diese schädlichen Raupen wegzuschaffen, bleibt kein anderes Mittel übrig, als sie durch Menschen aufsuchen und vernichten zu lassen. Man stelle daher eine Anzahl Leute in eine Linie, und lasse, gleich nach Abgang des Schnees oder ehe die Raupen noch ihr Winterlager verlassen, mittelst eines 10—12 Zoll langen, breit geschliffnen Holzes, das Moos 15—20 Zoll um jeden Stamm herum wegnehmen, und die darunter befindlichen Raupen in kleine Körbe sammeln. Diese Raupen liegen gewöhnlich zusammen gekrümmt und erstarrt, mit dem halben Körper in der Erde und sind leicht zu entdecken, wenn das Moos weggenommen ist. Auch können alsdann die Puppen von den andern, oben genannten Insekten mit aufgelesen und vernichtet werden. Die Einsammler müssen jedoch Handschuhe anhaben.

Wenn erst ein Distrikt des Waldes von den Raupen angefallen ist, so holire man denselben durch 1 Fuß tiefe und 2 Fuß breite

Środki przedsiębrane ku zmniejszeniu tych owadów są rozliczne, lecz dotąd najszybsze okazały się skuteczniejszymi są okazały.

Najprostszym i najlepszym sposobem wygubienia znajdujących się jeszcze pod mchem poczwerek, jest wpuszczanie codzień trzody chlewnéj do lasów sosnowych, i iak najwolnieysze iéy przeganianie. Trzoda ta wyszukuje i pożera z chciwością poczwarki i to iéy dobrze służy. Gdzie zaś natrafiają się pod mchem duże gąsienice, wganianie trzody chlewnéj mało lub wcale niepomaga, gdyż ie niezawsze ie i wstręt od nich mieć się zdaie. Aby te szkodliwe gąsienice wytepić, niemasz innego sposobu, iak tylko kazać ie ludziom wyszukiwać i niszczyć. — Uszykować tedy pewną ilość ludzi w rzędzie, którzy niechay, zaraz po rozpuszczeniu śniegu lub nim gąsienica schronienie zimowe opuści, za pomocą 10 — 12 cali długiego, szeroko zaciosanego drzewa, mech 12 — 20 cali na okół kaźlago pnia odgarniają i znajdujące się pod nim gąsienice w małe koszyki zbierają. Gąsienice te leżą pospolicie skurczone i otrętwiałe, przez połowę ukryte w ziemi, i łatwo można ie odkryć, po odgarnięciu mchu. Przy téy okazji mogą także poczwarki innych, wyżéy wymienionych owadów być zbierane i niszczone. Ci co zbierają muszą iednak mieć rękawiczki.

Gdy iedna dopiero przestrzeń lasu od gąsienic jest napadnięta, trzeba ią odosobnić rowami na stopę głębokiemi i 2 sto-

Gräben, deren Seitenwände ganz steil sein müssen und in welche hin und wieder Löcher eingestochen werden. In diese Gräben stürzen die Raupen bei ihren Wanderungen, können nicht mehr heraus und man kann sie dann leicht tödten.

Das Einsammeln der Schmetterlinge, Raupen, Puppen u. s. w. ist ein Haupt-Berücksichtigungsmittel, und besonders muß man suchen, die weiblichen Schmetterlinge, welche in der Begattungszeit gern am Fuß der Stämme sitzen, tödten zu lassen. Bei erforderlichem Kasten-Aufwand kann dadurch viel geschehen. Kleine jung bestandene Feldgehölze, wo sich die große Kiefernraupe besonders gern einnistet, verbrennt man am besten sogleich, um die weitere Verbreitung zu hindern. Wollte man nach dem Vorkergefügten Jemand näher über die Natur dieser Raupenarten unterrichten wollen, dem können wir Buchstein's Forst-Insectologie, Gotha 1818, empfehlen, so wie die so eben erschienene kleine Schrift des Ober-Land-Forstmeister Hartig „Anleitung zur Vertilgung oder Verminderung der Kiefernraupen, bei Dunker und Humblot in Berlin“, welche 10 Sgr. kostet.

Bereits durch unsere Amtsblatts-Berücksichtigung vom 8. September haben wir angeordnet: daß wenn die Ausrottung oder Heimung dieses Waldbüchels die Kräfte des einzelnen Forst-Eigenhümers übersteigt, die Herren Landräthe nach ihrem besten Ermessen die der Nothwendigkeit angemessene nöthige Kreis-Hilfe anzuordnen haben.

Nach einem Rescripte des Königl. Finanz-Ministerii vom 3ten Februar Nro. II. 624 b oben bereits die Ministerien des Innern u. der Finanzen mittelst Rescripts vom 20. Fe-

py szerokimi, których boczne ściany zupełnie prostopadłe być muszą, robiąc w nich tu i owdzie dziury. Odbywając gąsienice wędrówki spadają w rowy, z których się już niewydobywają i łatwo je potem można zabijać.

Zbieranie motylów, gąsienic, poczwarek i t. d. jest głównym wyępianiem środkiem i szczególnieży trzeba się starać o niszczenie samic motylowych, które w czasie zapłodnienia się lubią na spodzie drzew siaływać. Niezależniący należytego rąk użycia wiele można dokazać. Młode na polach zarosła sosnowe, gdzie się wielka gąsienica naybardzięży zwykła zaprzędać, należy pięży zaraz palić, dla zapobieżenia dalszemu szerzeniu się. Ktoby się według tego, co się wyęży powiedziało, dokładnięży chciał o naturze tych gatunków gąsienic poinformować, temu polecieć możemy Bechsteina Insectologią, Gotha 1818. r., to samo wyszke pi-semko Nadleśnego Hartig: „Instrukcyja względem wyępienia lub zmniejszenia gąsienic sosnowych, u Dunkera i Humblot w Berlinie,“ które 10 śbrnych groszy kosztuje.

Już postanowieniem z dnia 8. Września r. z. w Dzienniku Urzędowym umieszczonem rozporządziliśmy, że, skoroby niszczenie lub tamowanie tej chłosty leśney przechodziło siły poidwęczego właściciela boru, Jchmość Radzce Ziemiańscy, w miarę uznania potrzeby, wesprzeć mają stosowną do mieszcwości przynależną z powiatu pomocą.

Według reskryptu Król. Ministerstwa finansów z d. 3. Lutego r. b. Nro. II. 624 b. postanowiły już Ministerstwa spraw wewnętrznych i finansów przez Reskrypt z d.

bruar 1821 mit Bezug auf das Allg. Landrecht §. 10. Tit. 17. Th. II. festgesetzt, daß in allen solchen Fällen, wo die Hemmung dieses Uebels die Kräfte des Waldeigentümers übersteigt, dem Ermessen der verwaltenden Behörde überlassen bleibt, die nöthigen Anstalten und Vorkehrungen zur Abwendung dieser allgemeinen Gefahr zu treffen und jeder Staatsbürger verpflichtet sei, das Wohl und die Sicherheit des gemeinen Wesens nach dem Verhältnis seines Standes und Vermögens zu unterstützen. Nur ist darauf zu sehen, daß die Maasregeln zweckmäßig, und die in Anspruch genommenen Kreishülfen nicht über Bedürfnis und unverhältnismäßig gefordert werden. Vorzugsweise ist die lebhafteste Mitwirkung der Holzberechtigten in Anspruch zu nehmen; da aber, wo die Gefahr selbst von großer Bedeutung ist, muß auch die Nachbarschaft durch ein Aufgebot in größern Massen, zur Beseitigung der Gefahr, oder zu deren möglichsten Beschränkung aufgefordert werden. Auch darf nur immer ein Theil der arbeitsfähigen Mannschaft aufgeboten und es müssen Kinder und Frauen zugelassen werden. Kann der Forst-Eigentümer aber die erforderlichen Vorkehrungen, mit den ihm zu Gebote stehenden Mitteln, wenn auch mit besonderer Anstrengung, oder durch die Hülfe der Holzberechtigten treffen, so sind andere Anwohner mit der Aufforderung dazu zu verschonen. Der Forst-Eigentümer bleibt aber verhältnismäßig immer zu größeren Leistungen als die Berechtigten verpflichtet.

Posen, den 17. März 1827.

Königl. Preussische Regierung.

20. Lutego 1824., w związku z Pow. Przemem krajowem §. 10. Tyt. 17. Cz. II., we wszystkich, takowych przypadkach gdzie zatamowanie tej kłęski przchodzi gdzie właściciela boru, zostawia się uznaniu władzy administracyjney, przedsięwzięciu potrzebnych rozporządzeń i środków do odwrócenia tego powszechnego niebezpieczeństwa, i że każdy obywatel kraju obowiązany jest, wspierać pomysłowość bezpieczeństwa wospolitego dobra w miarę swoiego stanu i majątku. Przypilnować tylko należy dogodnego urządzenia środków i niewymagania nad potrzebę i na proporcją pomocy z powiatu. Należy wszystko żądać należy szczerego przyłożenia się tych, co mają prawo do brania drzewa z boru, a tam, gdzie szczególnie wielkie zachodzi niebezpieczeństwo, trzeba i sąsiadów wezwać do przyczynienia się większemi siłami do przytłumienia niebezpieczeństwa lub ograniczenia go ile tylko być może. Należy także zawsze tylko używać jedney części dolnych do prac ludzi, licząc do tego niemnię dzieci i kobiety. Jeżeli zaś właściciel boru jest w stanie przedsięwziąć potrzebne rozporządzenia własnymi swoiemi środkami, chociażby z szczególniejszym sił naręczeniem lub z przybraniem pomocy tych, co mają prawo brać drzewo, wówczas przyletyłych mieszkańców ochronić należy od wzywiania do pomocy. Zawsze jednak właściciel winien w proporcji więcej czynić, aniżeli mający prawo do brania drzewa.

Poznań, dnia 17. Marca 1827.

Królewsko-Pruska Regencya.

Nro. 118. I. Nro. 6. März d. J.

Personal-Chronik.

In Folge der durch die Bürgerschaft zu Koblenz geschehenen Wahl, haben wir in die Stelle der 3 ausgeschiedenen Stadtrathsmitglieder Frau Gott Pfleger, Wawrzyn Szela-gowski und Philipp Molinski,

- 1) den Bürger und Bäcker Carl Lottich,
 - 2) ' ' und Ruchner Carl Za-
strojny und
 - 3) ' ' und Hausbesitzer Johann
Lewęgłowski,
- zu Stadtrathsmitgliedern ernannt.

Posen, den 4. März 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 6. Marca r. b.

KRONIKA OSOBISTA.

Wskutku odbytego przez mieszczan w Kobylinie wyboru, w mieysce wyszłych trzech członków rady mieyskićy Boguśała Pfleger, Wawrzyńca Szela-gowskiego i Filipa Molińskiego, mianowaliśmy radzami mieyskimi tamże:

- 1) mieszczanina i pickarza Karola Lottich,
- 2) mieszczanina i powłokarza Karola Za-
stroznego i
- 3) mieszczanina i właściciela domu Jana
Lewęgłowskiego.

Poznań, dnia 4. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 119. I. Nro. 217. März d. J.

Die im hiesigen Hebammen-Institute un-
terrichtete Christiana Wronck ist von uns als
Hebamme für den Bezirk Ellwangen, Adelnauer
Kreises, angestellt worden.

Posen, den 10. März 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 217. Marca r. b.

Usposobiona w tuteyszym instytucie po-
łożniczym Krystyna Wronck ustanowiona
została akuszerką na okrąg Sliwniki, Po-
wiatu Odalanowskiego.

Poznań, dnia 10. Marca 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Bekanntmachung.

Die General-Direction der Königl. Preussischen allgemeinen Wittwen-Versorgungs-Anstalt macht hierdurch bekannt, daß die General-Wittwen-Kasse im bevorstehenden Zahlungs-Termin folgende Zahlungen leisten wird:

- 1) die sämmtlichen Austrittsgelder an alle bis zum 1sten April d. J. ausgeschiedene (nicht excludirte) Interessenten gegen Zurückgabe der von den vollständig legitimirten Empfängern gerichtlich quittirten Original Reception's-Scheine;
- 1) die den 1sten April 1827. pränumerando fällig werdenden halbjährigen Pensionen, gegen die vorschriftsmäßigen nicht früher als den 1sten April d. J. auszustellenden Quittungen, welche mit der Wittwen-Nummer zu bezeichnen, gerichtlich zu beglaubigen und mit dem gesetzlichen Wertstempel zu versehen sind; auch muß die Summe mit Buchstaben ausgeschrieben und der Wohnort der Wittwe angegeben werden;
- 3) sämmtliche noch unerhobene rückständige Pensionen, wegen deren wir auf unsere früheren Bekanntmachungen Bezug nehmen.

Die Zahlung der currenten Pensionen nimmt erst dem 1ten April, die der

OBWIESZCZENIE.

Główna Dyrekcyja Król. Pruskiego powszechnego instytutu alimentacyj wdów uwiadomia niniejszém, iż generalna kassa wdów czynić będzie w naybliższym terminie następujące wypłaty:

- 1) wszelkie wstępne kwoty wyszłyń od dnia 1. Kwietnia r. b. (nie ekskludowanym) interesentom za zwróceniem sądownie pokwitowanych oryginalnych świadectw przyjęcia przez upoważnione dostatecznie do odebrania osoby;
- 2) przypadające dnia 1. Kwietnia 1827. z góry półroczne pensye, za kwitami według przepisów, nie prędzcy jednakże, jak w d. 1go Kwietnia r. b. wystawionemi, numerem wdów oznaczonemi, sądownie poświadczonemi i przepisanyym stemplem szacunkowym opatrzonemi; powinna także summa literami być wypisana i miejsce zamieszkania wdowy powinno być wymienionem;
- 3) wszelkie zaległe pensye względem których odwołujemy się do dawniejszych obwieszczeń;

Płacenie bieżącej pensyi zaczyna się dnia 1. Kwietnia zaś pensyi za-

Rest Pensionen und der Austrittsgelder mit dem 19ten April d. J. auf der General-Witwen-Kasse (Molkenmarkt No. 3.) ihren Anfang; jedoch wird hierbei ganz ausdrücklich bemerkt, daß mit der Zahlung durchaus nicht länger, als bis Ende April, und zwar täglich, Sonnabends ausgenommen, Vormittags von 9 bis 1 Uhr fortgesetzt werden kann, und werden alle, welche sich später melden, als und auf den nächsten Termin verwiesen werden.

Die Absendung der Pensionen mit der Post kann in Gemäßheit unserer Bekanntmachung vom 27sten Juli 1819, nicht ferner statt finden, und bleibt es den Witwen außerhalb Berlin, welche ihre Pension nicht durch die Haupt-Institute oder die dieselben vertretenen Kassen beziehen, überlassen, solche entweder durch den ihnen zunächst wohnenden Commissarius, oder einen in Berlin selbst gewählten Mandatarus, oder auch durch einen der beiden hiesigen Agenten der Anstalt — Hofrath Behrendt, in der Oberwallstraße No. 3. und General-Landschafts-Agenten Reichert, Französische Straße No. 30. wohnhaft — erheben zu lassen.

Eben so werden die Interessenten, welche nicht berechtigt sind, ihre Beiträge an die Institute Kassen zu zahlen, wohlthun, selbige auf einem dieser Wege an die General-Witwen-Kasse abzuführen.

Uebrigens müssen sämmtliche Beiträge unabweislich im Laufe dieses Monats hier eingegeben, und ist die General-Witwen-Kasse angewiesen, nach dem 1sten April c. keine Beiträge ohne die geordnete Strafe des Dupli,

ległych i kwot wstępnych dnia 19. Kwietnia r. b. w głównej kassie wdów (na rynku Molkenmarkt Nro. 3.), cała atoli czynność płacenia nie potrwa dłużej iak do końca Kwietnia r. b. odbywając się codziennie (sobotę wyląwszy) przed południem od godziny 9. do 1.; zgłaszający się późniéj nie będą zaspokojeni i do następnego poczekać muszą terminu.

Pocztą nie mogą być nadal przesyłane pensye, iak to już oświadczyliśmy pod d. 27. Lipca 1819. i zostawia się do woli wdów za Berlinem mieszkających, które pensyi swych nie przez Główne Institute lub zastępujące oneż Kassy pobierają, ażeby takowe albo przez naybliższego im Kommissarza lub przez obranego w samym Berlinie Mandataryusza, lub też przez iednego z tutejszych dwóch Agentów Instytutu, Radcę dworskiego *Behrendt*, na ulicy *Ober - Wallstrasse* Nro. 3. i *Wschodnio - Pruskiego* Agentu *Ziemstwa Reichert*, na ulicy *Französische Strasse* Nro. 30. zamieszkałych, odebrać kazały.

Dobrze także czynić będą interessenci, nieupoważnieni opłacać swe składki do Kass instytucyjnych, gdy takowe na którykolwiek ze wskazanych dróg do Głównej Kassy Wdów odsyłać będą.

Zresztą wszelkie składki powinny koniecznie w ciągu tego miesiąca być wniesione, a Główna Kassa Wdów ma zalecenie, ażeby po 1. dniu Kwietnia żadnych składek bez przepisanej kary podwojnej ilo-

welche unter keinem Vorwande erlassen werden kann, weiter anzunehmen.

ści, która pod żadnym pozorem darowaną być nie może, nieprzyimowała.

Berlin, den 1. März 1827.

Berlin, dnia 1. Marca 1827.

General-Direction der Königl.
Preuß. Allgemeinen Wittwen
Verpflegungs-Anstalt.

Główna Dyrekcyja Król. Pruskie-
go Powszechnego Instytutu Ali-
mentacyi Wdów.

Büsching. v. Bredow. Gr. v. d. Schulenburg.
